



## Se crescemu din fetitiile noastre económe bune!

Moral'a vietii de acuma e — mod'a. Ea concentreza totu gustulu bunu si reu, ea reguleza tota comportarea noastra in vietii'a familiara, sociala si politica, ea e acelu dictatoru puternicu, caruia si-apleca capulu prim'a data celu tare, ér celu slabu lu-imitéza cu debila putintia. Nu essista pentru vietii'a morala unu elementu mai stricatosu si nimicitoriu ca mod'a, carea cu tristele ei urmári a inundatu intrég'a societate. Din acést'a bóla lipitiósa provine apoi derapanarea averiloru, neindestulirea, neplacerile familiari, coruptiunea morala, pe scurtu: total'a ruinare.

Poff'a nestemperata dupa moda este cea mai fatala eróre, cea mai mare scadere a secului femeiescu, si durere! acést'a se simtiesce mai tare in timpulu mai nou, decât in ori care altulu. Se póte, cá acést'a face pre femeia mai atragátoria, mai interesanta; dar este o eróre mare pentru unu sociu, pentru cerculu familiei, cáci trage dupa sine neindestulire, o lupta de nimicire si desperatiune, si esiléza fericirea cea antica a familieloru.

Se ilustrámu asertiunea acést'a prin unu essemplu practiculu.

Se arangiaza unu balu. Pregatirile se facu pe intrecute. Tatalu familiei e cuprinsu de friguri cand se gandesc la spesele cele mari impreunate cu petrecerea de moda. Vestmintele de metasa scumpa, si alte decoruri femeiesci, ce e dreptu, se urca la o suma fórté insemnata, carea dóra ar trece preste venitele familiei si produce o ingrigire adunça in capulu stapanului casei. Elu e si gata a reduce sum'a speseloru, pentru cá nu-i place a se intinde preste invelitóre, si apoi nu suntu totdeun'a Pascile. Ei dar ce se te faci! mam'a nu crutia pre bietulu barbatu, ci-lu amaresce cu cuvintele: „Nu voi fi eu cea din urma, éra fét'a nóstra trebuie se faca invingere, trebuie se-si petróca bine, si ast'a e numai asia posibilu, daca esceléza prin vestminte pretiöse.“ Si daca barbatulu e statornicu pe langa principiulu seu de economisare, atunci mam'a si fic'a sa recurgu la ultimile medilóce la lacrimé, éra barbatulu dorindu-si liniscea sufletésca se ingrópa in datorii, si-vinde onórea — éra famili'a ajunge la sapa de lemnu.

Nu e lume intórsa ast'a? nu e educatiunea gresita, daca femeile facu ce nu ar trebui, éra eeea ce ar trebui nu sciú? Nu-si inchipuésca femeia, cá dens'a intru tóte trebuie se asculte de moda.

Intr'adeveru ar fi timpulu supremu, ca mamele se puna man'a pe inima, si se se ingrigésca a cresce din fetitiile loru económe bune, cáci ast-feliu fericirea esilata din multe familii, éra s'ar

incuibá. Acést'a se póte inse realisa numai atunci, daca mamele premergu cu essemplu bunu, daca ele sunt crutiátore, iubítore de ordine si curatienia, si daca deprindu pre fetitiile loru la indestulirea cu putienulu. Fórté ni-a placutu audiendu la unu balu óre care aceste cuvinte din gur'a unei mame adeverate: „Trebuie se scii, dle, cá vestmentulu celu simplu de pe fét'a mea a facutu si in anulu trecutu serviciulu doritu, si acuma e numai arangiatu de nou; apoi ea inca si-petrece fórté bine ca si cele cu vestminte scumpe.“ Lucru pré firescu, cá asemenea mame voru cresce din fetitiile loru económe bune, fete casnice.

Nu e destulu, daca femeia se pricepe numai la fortepianu, la conversare nalta, si la alte petróceri de salonu; ea trebuie se cumósca si trebile casnice, se fia adeverat'a regina in familia, cáci numai atunci famili'a va respandí giuru impregiurulu seu darulu binefacatoriu. Nu-i nici o rusine ori degradare pentru o femeia, daca scie bine ferbe, cóse si a croi vestmintele proprii, daca grigesce de curatienia si ordine si supra-veghieza cu ochi de Argus tóte câte se petrecu in familia. Casnici'a, nepretensiunea, modesti'a sunt decorurile unei femei alese.

Mameloru! deprindetí pre fetitiile vóstre la economia rationala in tóte si preste totu, inzestrati-le cu decorurile sus pomenite, si veti vedé ce familii fericite se voru iví! P.

## Cestiunea pensionarii patriarchului serbescu in diet'a tierii.

Este sciutu cá Santieni'a Sa, patriarchulu serbescu *Procopiu Ivacicovicu* in urm'a cererii sale a fost pusu in pensiune de guvernulu tierii. Actulu acést'a a produsu mare nemultiamire intre coreligionarii nostri serbi, si a inspiratu mari ingrigiri chiar si intre Romani.

Din incidentulu acést'a deputatulu serbu Dr. Nic. Maximovicu a interpelatu pre ministru-presiedinte in diet'a tierii in siedinti'a de sambata in 13 Martiu. Actulu fiindu momentosu publicamú si noi acést'a interpelatiune, lasandu a ne face reflexiunile nóstre, dupa ce vomu audí respunsulu dlui prim-ministru. Intepelatiunea este urmatóri'a:

„Schimbarea, ce s'a facutu in patriarchatulu serbescu a fost pentru serbi unu evenimentu ne-acceptatu si neexplicabilu. Acést'a schimbare s'a facutu contra legii, fara nici unu motivu plausibilu si indata dupa incheierea congresului, despre a carui activitate legala si plina de tactu guvernulu si-a esprimatú multiemirea. Dreptulu de a conferi oficie bisericesci compete conform naturei lucrulu numai bisericeii. Acestu dreptu este ba-

satu pe libertatea si autonomi'a bisericii, si s'a garantatu serbiloru prin privilegie si prin legile tierii.

Metropolitulu a fost alesu de congresulu serbescu, ér corón'a a aprobatu acésta alegere. In urmare la resignarea din vre o demnitate bisericeasca trebuie se concurga aceiasi factori, cá si la alegere. Astfelu resignarea patriarhului Ivacicovicu nu potea fi primita cu valóre de dreptu fara invoirea congresului. Puterea de statu a decisu in casulu de facia in modu unilateralu, si a comisu o vatemare de dreptu, carea nu are esemplu. Pensionarea vre unui beneficiatu in casu de deficientia este in biseric'a ortodocsa-orientala unu lucru fara valóre.

Dupa dispusetiunile rescriptului declaratoriu din anulu 1779, cari astadi nu mai sunt in vigóre, se denumiá administratoru numai dupa mórtea Metropolitului *sede vacante*, si numai pentru arhiepiscopatul din Carloveti, ér nu pentru Metropolia serbesca. Trebuie dara se admitemu, cá primindu-se resignarea, scaunulu patriarhalu a devenitu vacantu. In casulu acest'a, conform statutului congresualu, administréza Metropolia veduvita consistoriulu metropolitanu, ér episcopulu celu mai betranu este presiedintele congresului. Instituirea administratorului provóca dara unu conflictu cu autoritátile, cari esista pe bas'a legii, si conturba administratiunea si pacea bisericii. Guvernulu a trecut presté marginele dreptului seu de inspectiune, si prin aceea, cá si-a insusitu dreptulu positivu de denumire si dispunere a facutu ilusoriu dreptulu cardinalu alu serbiloru: de a-si alege liberu patriarhulu loru, si astfelu a strapusu biseric'a serba intr'o stare esceptionala, in carea a devenitu impossibila orice activitate ulterióra pe terenulu autonomiei bisericee. In urmare adreséza urmatóri'a interpelatiune:

1) Din ce motive a cerutu patriarhulu serbescu Procopiu Ivacicovicu a fi dispensatu de conducerea Archiepiscopiei din Carloveti si a Metropoliei serbe? Este dlu prim-ministru aplecatu a comunicá cele ce contine cererea de dimissionare a patriarhului serbescu? Fost'a patriarhulu provocatu de guvernulu a-si depune oficiulu seu, si daca da, ce motivu au subversatu pentru o astfelu de procedura?

2) Din ce motive nu a trimisu dlu prim-ministru acésta petitiune congresului nationalu-serbescu, cu scopu cá acest'a cu intrevenirea sinodului episcopescu se póta luá unu conclusu asupra abdicerii patriarhului, pe carele se-lu póta substerne apoi corónei?

3) Pe ce basa de dreptu si pe ce lege s'a potutu motivá dimissionarea patriarhului serbescu Procopiu Ivacicovicu din postulu de Archiepiscopu alu Carlovetiului si Patriarhu serbescu

contra canóneloru bisericee ortodocse-orientali si contra institutiuniloru nationale-bisericesci ale serbiloru?

4) In urm'a dispusetiunei amintite ce locu ocupa in ierarchia serbesca ortodocsa-orientala patriarhulu Procopiu Ivacicovicu; este dlu prim-ministru de parere, cá prin actulu acest'a a devenitu scaunulu arhiepiscopescu din Carloveti si patriarhatulu serbescu vacantu?

5) Cu ce dreptu si pe bas'a carei legi s'a datu patriarhului din venitul dominiiloru nationale bisericesci o pensiune viagera de 24,000 si o suma totu atátu de mare administratorului cá remuneratiune stabila?

6) Este dlu prim-ministru aplecatu a comunicá cât mai in graba abdicerea patriarhului Procopiu Ivacicovicu congresului nationalu-serbescu, si in genere ce mesuri voiesce dlu prim-ministru a luá, pentru restabilirea starei normale in biseric'a serba " ?

Respunsulu la acésta interpelatiune pana in momentu nu a urmatu. Lu-vomu comunicá inse la timpulu seu dimpreuna cu reflessiunile nóstre.

## C u v e n t a r e

*pentru dominec'a a trei'a din pasesimi.*

"Celu ce vrea se vina dupa mine se-se lapede de sine si se vina dupa mine" (Marcu VIII. 34.)

Asia ne chiama Mant. Cristosu prin glasulu evangheliei de astadi Iub. Asc. Si noi cauta se ne sootimu bine, cum se respondemu la acésta chiamare. De urmatu trebuie se-i urmámu, cáci prin St. botezu ne a incorporatu la comunitatea aceea santa, alu careia intemeiatoriu si capu este densulu. In St. botezu i-amu juratu credintia pana la mórte, ne amu deobligatu a pazi poruncile lui, a tiené in santienia legile lui, si a pazi cu scumpetate invetiaturile lui sante, cu unu cuventu ne amu prinsu se-i urmámu intru tóte. A dá acum inapoi este eu neputintia. Cáci a dá inapoi ar insemná a ni frange cuventulu, si a ne calcá serbatoresculu juramentu. Si póte-se cugetá un'a ca acést'a? Au n'amu fi atanci nisce perjuri miserabili?

Este deci o datorintia de capetenia a nóstra ca ascultandu glasulu chiamatoriu alu Domnului, se-i urmámu lui. Dara vine alta intrebare cum se-i urmámu? Au dóra ca acei ómeni usiori si neintielegatori, cari se dicu a fi crestini, dar a caroru fapte sunt mai rele decât ale paganiloru? Se nu fia! Iuda inea a urmatu lui Cristosu. Mai multu inea! Densulu a fostu onoratu cu fericit'a missiune a apostoliei. Si cu tóte aceste si-a agonisitu spendiurare! Pentru ce óre? Pentru cá erá stapanitu de patima, pentru cá-i lipsiá ceva esentialu: lapadarea de sine! Este deci invederatu, cá trebuie se-i urmámu lui Cristosu cu tóta abnegatiunea seu cum dice evangeli'a: celu ce vre se-i urmeze lui Cristosu se-se lapede de sine.

Conceptulu crestinismului si alu lapadării de sine este Iubitiloru! Asia de strinsu legatu, incát unulu fara de altulu nici cá se póte inchipui. Tre-

cum credința fără de fapte este ne folositoare și moartă, tocmai așa creștinul fără lapadarea de sine este arama sunătoare numai, va se dica unu trup mortu. De aci poteti vedé voi Iub. Asc. însemnatatea cea mare și înalta a acestei datorințe, a acestei virtuți creștinesci! Si ca cineva dintre noi se nu-si primejduiescă din neștiința ori întrelasare cele mai înalte, cele mai sante interese ale sale, veniti fratiloru se ni-o facem astăzi de obiectu alu contemplării și zidirei noastre.

Se voru afla multi cari se întrebe: cum pôte omulu se-se lapeda de sine? Au va fi cineva în stare se-se paraséca pre sine? Au nu e asia ceva în contra firei, ma chiar în contra legei domnediesci care spune apriatu, că: *„nimenea nu-si iesece trupulu seu, ca-lu nutresce si-lu incaldesce pre elu“* (Efes. V. 29.). Si totusi se cêra același Ddieu, carele a facutu firea, ca omulu se-se lapeda de sine. Nu e acêst'a contradicere evidentă? Asia voru întreba fara îndoiela multi, audiendu despre lapedarea de sine. Inse Iub. Ascult. se însiela amaru acela, cari vedu în casulu acêst'a contradicere în Santele Scripturi. Este netăgaduitu, că Ddieu cere, ca omulu se grigésca de sine. Si cum se nu pretinda asia ceva, când este sciutu că omulu este înuntea fapturilor? Alege inse ôre omulu totdeauna ce e folositoriu și bunu pentru sine? Esperința de tôte dilele ni spune că nu! Vedemu pre tenerulu din evangelia, că umbla se-se fericésca. Densulu întreba: *„Invetiatiurile bune, ce bine voui face, că se mostenescu vié't'a de veci“* (Mat. XIX. 16.) Inse la responsulu Mantuitorului *„de vrei se fi descovirsitu, vinde averile tale si le da seraciloru si vino dupa mine . . . s'a dusu intristatu că eră bogatu forte“* (ib. 21. 22.). Cu sufletulu asia dara a nisuitu se dobandésca vié't'a de veci, fericirea adevérata și statornica. Spre scopulu acêst'a înca din teneretiele sale crude a implinitu porunçile lui Ddieu. Cându acum mai are inse se facea unu singuru pasiu numai, se implinésca o singura datorința, vine trupulu și strica tôte nisuinti'a laudabila. Asia se întempla și cu noi. Si noi dupa omulu celu din launtru dorim: *„dragostea, bucuria pacea, îndelunga rabdarea, bunatatea, facerea de bine, credința, blandetiele, infrenarea pofiloru“* (Galat. V. 22. 23.) Vine inse Iub. Asc. omulu celu din afara, vine trupulu cu poftele lui aretate: *„cu necurețeni'a, desfrenarea, vrajb'a, sfedile, maniele . . . cu beti'a și îmbuibarea lui“* (ib. 19. 21.) și strica tôte nisuinti'a nostra spre bine. Chiar St. Apostolu Pavelu, vasulu celu alesu, recunósce acêst'a slabitiune a firei omenesci. *„Me veselescu, dice densulu, în legea lui Ddieu dupa omulu celu din launtru, dara vedu, alta lege, în ósele mele, luptandu-se în contra legii mintii mele“* (Rom. VII. 22. 23.)

Fiindu astfelu în medularile noastre a lege, carea tientesce a abate mearu pre omu dela adevératulu bine și a-lu face se fi'a necredintiosu pnceperii sale mai bune și convingerii sale, este usoru de întielesu, cumca omulu nu alege totdeauna ce-i este folositoriu și mantuitoriu. Dara de aci resulta și alta ce. Cumca adeca citatele testuri ale St. Scripturi nu-si contradicu, ci se întregescu unele pre altele. A-si nutți trupulu și alu incaldi însemna a se fericí pre sine. Fericire durabila și adevérata fara lapedare de sine nu este.

Venimu acum la însusi scopulu, ce ni l'am propusu, la lapadarea de sine. Ce însemnéza a se lapada de sine? Însemnéza a fi stapanu preste sine însusi, preste pornirile ordinare și patimile trupesci,

însemna a urmá lui Cristosu. Dara cum a fostu Cristosu Dlu? Unu modelu înalta și sublimu de iubire, de întieptune, de moderatiune și resignare. *„Vulpile au vezunii si paserile cerului cuiburi, era fiinlu omenescu nu are unde se-si plece capulu seu“* (Mat. VIII. 20.) Asia a disu elu însusi despre sine. Si în acêsta seracia totusi bogatu, încungiuratu de lipse nenumerate, totusi indestulitu! Totu pasiulu lui a fostu binecuvéntare, totu cuventulu vié't'a, tóta lucrarea unu daru? Milosu catra cei seraci, binefacetoriu lipsitoru, nepotintiosiloru mantuitoriu, bolnaviloru doctoru, dreptu, pacinicu, cu anima blanda și curata, tare, cu sufletulu puternicu în fapte și în cuventu.

Asia a fostu Cristosu Domnulu. Asia se nisimim a ne face și noi. Dar cum vom ajunge la scopu? Griindu de noi insine, griindu de medularile noastre, ca legea dintrensele, firea loru, se nu lucreze în contra legii mintii noastre, în contra legii lui Ddieu. *„De te turbura man'a ta ori pitiorulu teu ta-cta s'le lapada dela tine! că este mai bine se intri în vié't'a schiogu seu cingtu, decât avendu doue man'i seu doue pitigre se fi aruncatu în foculu celu de veci“* (Mat. XVIII. 8.) asia ne învética Cristosu Dlu. Dar ce voru se dica acêste cuvinte? Voru se dica se punemu freu pofteloru profane, se fugimu de cugetele necurate, se lasamu patimile, precum sunt man'a, iutimea, calumni'a, invidi'a, trufi'a, necurati'a s. a. Dara nu e de ajunsu se ne ferimu numai de acêste, ci e mai de lipsa se ni însusim acele virtuți, cari sunt contrastulu acestoru pecate. În loculu trufiei se cultivamu în launtru nostru umilintia, în loculu lacomieii cumpetala, în loculu pangărireii curatienei'a, în loculu iutimei și maniei blendetiele și iubirea. Ca si artistulu escelinte, carele aci cioplesce o dunga colo netezesce unu coltiu și nu-si da repausu pana nu aduce lucrulu întreprinsu la deseversire spre multamirea tuturoru, asia și creștinulu are se lucreze necontentu la perfectiunea sa. Intielegu perfectiunea prin credința, la carea omulu nu pôte ajunge decât numai umblandu în spiritulu evangelicu și urmandu intru tôte lui Cristosu. A ne apropiá mereu de acêst'a perfectiune este o datorința de capetenia a noastră *„fiindcă socotim că de a moritu unulu pentru toti, cei ce vieasa se nu mai vieza lorusi, ci celui ce a moritu și a învié'tu pentru ei“* (II Corint. V. 14. 15.)

Din cele dise pana aci se vede cumca a se lapada de sine este identicu cu a se lapada de trupulu și de pornirile lui. Dar ca se potemu face acêst'a cu succesu este mai departe de lipsa se ne despartim de lume. Pentru ce acêst'a? veti întreba voi. Pentru ca tocmai lumea cu momelile ei, cu plăcerile ei profane și cu desmerdările ei vane ne duce pre noi în ispita și ne abate totu mai multu dela scopulu nostru finalu, dela perfectiunea creștinesca. *„Au nu sciti că preteni'a lumai este vrajba catra Ddieu“* (Iacob EV. 4.) dice Scriptur'a. Dar veti întreba, care e lumea acêst'a? Este lumea peccatului, în carea virtutea și fapt'a buna e batjocurita. Este lumea desmerdărilor, în carea patimile și poftele necurate se nutrescu. Este lumea cu placerile, cu bucuriile ei vinovate, este lumea cu desiertatiunile și ambițiunile sale, lumea cu pof't'a trupului, cu pof't'a ochiloru, cu trufi'a vâstii, de carea însusi Mantuitorulu s'a lapadatu. A dice că te-ai lapadatu de tine și de lumea acêst'a nu, este totu atât'a cât a recunósce, că nu esti urmatoriu sinceru a lui Cristosu. Ce va dice inse lumea despre noi? Asia întreba Iub. Asc. mai vertosu acei'a, carora li-e rusine a se desparta de lume și a se împreună cu

Cristosu. Se auda mai înainte de toate acestia ce dice Domnul despre rusinea lor falsa: „*Ori cine se va rusina de mine si de cuvintele mele intru acestu neam, aduheru si peccatosu de acel'a se va rusina si fiulu omului cand va veni intru marirea Tatului seu cu santii sei angeli*“ (Marc. VIII. 38.) Ce va dice lumea? Lumea ve va uri preoium uresce nedreptulu pre celu dreptu, peccatosulu pre celu curatu. Dara ce ve po te strica judecatia lumei de carea voiti seriosu se ve despartiti? Apoi „*daca ve uresce pre voi lumea sciti ca pre mine mai înainte de cat pre voi m'a uratu*“ (Ioanu XV. 18.) ne mangae Domnul promitiandu-ne deodata „*bunatate, atunca si ve veseliti ca plata v'stra multa este la ceruiri*“ (Mat. V. 12.) Este grea lapadarea de sine si despartirea de lume, prin urmare oboisitória forte calea ce duce la fericire si la mantuire, diceti voi. Dara credeti dora ca e mai usjora calea ce duce la morte, la osanda? Pre langa rodulu muncii si a osteneleloru v'stre dati voi umblandu pre calea acesta si pretiulu sufletelor v'stre ca se dobanditi ce? Vecinicile munci. E grea lapadarea de sine, e neindemnatica despartirea de lume, dar e posibila si mantuitória si avem exemple maretie inaintea nostra!

Pavelu Apost. s'a nascutu in Tarsulu Ciliciei dintr'o familia evrea, carea avea dreptulu de cetateniu romanu. Acestu dreptu era Iub. Asc. forte anevoia de dobanditu. Se da streiniloru pentru merite insemnate numai ori pentru bani. Ori pre care dintre aceste cali se fia dobanditu parintii densului cetateni'a romana, e invederatu ca acestu luminatoriu alu crestinismului era dintr'o familia distinsa. Mai apartienea dupa principiile sale religiose sectei fariseiloru, celoru mai veduti si respectati barbati din Israjilu. Educatiunea sa a primit'o dela Gamaleilu renumitulu si intieleptulu invetiatoriu. Mai departe densulu ca teneru inca era in sfatulu celoru betrani, in societatea arhieriloru, dela cari a si primitu carti, se marga se prinda pre crestini. Dintr'o familia veduta si respectata, invetiatu de ajunsu, onoratu de toti barbati destinsi din Ierusalimu, ce vi se pare voue Iub. Asc. ce-i mai lipsia St. Apost. Pavelu ca se fia fericitu dupa conceptulu lumei? Nimicu! Si totusi se lapada de conforturile si onorurile lumei acesteia si pleca pre calea spinosa a virtutiloru crestinesci! Elu marturisese sinceru: „*Cele ce-mi erau dobanda, aceste le-am socotitu paguba pentru Cristosu*“ (Filips. III. 7.) Pentru ce a tienu densulu pagubitorie aceste bunatati lumesci? Pentru ca densele sunt trecetorie, sunt ca sonorile unui svonu. Se audu numai pana-lu tragi. . . mai vibreza mai unduleza putienu prin aeru apoi peru, se stingu pentru totdeuna, pre veci. Le-a tienu dauose pentru ca a cunoscutu, ca fericirea adeverata se afla numai la limanulu pacinicu alu invetiaturiloru Dluj Cristosu. Si pentru aceea s'a lapadatu de sine, s'a despartitu de lume, de onorurile si bunatatile, de placerile si datinele ei si a luat asuprasi sarcin'a grea dar mantuitória a datorintiloru crestine socotindu si convinsu fiindu ca „*suferintiele timpulu acestuia, nu sunt demne a se asemene cu marea cea viitoria*“ (Rom. VIII. 18.) socotindu si convinsu fiindu ca „*imperati'a ceriului este asemenea cu o comora ascunsa, in tierina, pre carea aflandu-o omulu de bucuria ei a mersu si a vendutu toate cate a avutu si a cumperatu tierin'a aceea*“ (Mat. XIII. 44.) Asia a mersu si elu catra Damascu in inima, cu negolerantia, in ngetu cu isbanda, si pre cale aflandu comun'a nesecata de daruri a crestinatatii, a vendutu toate cate a ayutu: trupulu cu indemnările lui, inim'a cu

poftele si placerile ei si cu acestu pretiu a cumperatu mantuirea! Eca esemplu maretiu de lapadare de sine! Mai voiti si altele? Priviti pre patriarchulu Avramu, carele la mandatulu lui Ddieu lasa patri'a sa, pamentulu seu, casa parintesca, loculu unde s'a nascutu si a crescutu, loculu celu iubitu de care era legatu cu mii de legaturi, cu mii de suveniri, lasa neamulu seu si pleca catra pamentulu necunoscutu alu Hanaanului. Mai voiti exemple? Priviti rogu-ve Apostolii, prorocii, martirii, solitorii si toti ceialaiti barbati cuviosi si santi cari urmandu versului lui Cristosu s'au lapadatu de sine, s'au despartitu de lume si au imbraciatu cu caldura si evlavia crucea ca pre bunulu celu mai inaltu si pretiosu; priviti la densii si ve veti convinge pre deplinu, ca nu e asia greu a se lapada de sine.

Dreptu aceea fratii mei cei iubiti! „*avendu atat'a noru de martori pusi imprejurulu nostru, lapadandu sarcin'a si peccatulu se alergamu cu rabdare in lupt'a carea este pusa inaintea nostra*“ (Evr. XII. 1.) in lupt'a cea grea a lapadarii de sine. „*Omoriti deci medularile v'stre de pre pamentu: necurati'a, patim'a, poft'a cea rea si lacomi'a. Lapadati-le voi toate aceste si ve imbracati ca nise alesi a lui Ddieu santi si iubiti in indurare, in bunatate, in umilintia, in blandetia si indalunga rabdare*“ (Colos. III. 5—12)

Faceti asia Iub. Ascult. perdeti si voi vieti'a pamentesca pentru Cristosu si evangeli'a lui si veti afla-o nestricata intru imperati'a ceriului. Aminu!  
Sredistea-mica in Februaru 1880.

Mihailu Juica  
prest. or. rom.

## D i v e r s e.

\* **Epitropi'a provisoria a fonduriloru comune** dieceselor Aradu si Caransebesiu este conchiamata la siedintia plenaria pe 23 Martiu anulu curentu. Obiectele cele mai insemnate, ce se voru pertracta cu acesta ocaziune sunt: revisiunea socotiloru pe anulu 1879, esaminarea reportulu epitropiei pentru sinodele din anulu curente si resolvirea mai multoru cereri pentru acordarea de imprumuturi.

\* **Alteti'a Sa Regala, Domnulu Romaniei Carol I** va intreprinde, precum cetimu, o calatoria in Europ'a spre a multiami in persona, precum se dice, puteriloru Europene pentru recunoscerea independintiei Romaniei.

\* **Scole Grecesci.** Grecii, care la o isgonire a Turciloru din Europ'a spera se mostenesca tierile stepanite acum de catra Sultanulu din Constantinopol, s'au pusu pe lucru. Ei au formatu societati pentru intinderea limbei grecesci la poporele chiar de deosebite origine, Macedoneni, la Albanezi si la Slavii din Turci'a. Pretutindeni se areta scopulu lor de a greciza pe aceste popore, cari se afla inapoiate in privinti'a culturai intelectuale, si asia se se folosasca de acesta imprejurare, ca se faca pre aceste popore (Romani, Albanezi si Bulgari) se si uite limb'a si originea lor si se adopte limb'a si chiar numele de greci. Ei le punu inainte, cat este de frumosu, ca si densele grecisate se pota numerá intre strabunii lor pre eroii descrii de Omer, seu pre autorii clasici, cari santu atat de multu studiati si apretiiati de catra toate poporele culte din Europ'a. Astfelu mai deunadi unu diaru grecescu vorbindu cu neacazu



despre Romanii Macedoneni, că au început a se descoperi, că nu mai voru se tréca de greci ei de Romani, le dicea: Nu cumva voru ei se uite pre strabunulu lor renunitulu filosofu Aristotele, care este unu Macedoneanu din Stagir'a?

Se lasamu la o parte acea împrejurare, că este cu greu, că în diu'a de astadi se faci, ca o natiune se-si uite originea sa, ci se amintimu numai unu lucru, adeca fiindu vorb'a sè-se laude cineva cu strabunii sei, din care se trage, apoi care poporu pe lume a fostu mai vitézu si mai gloriosu de cât poporul Romanilor? Chiar grecii numai ca sè-se laude cu numele de Romanu, luasera chiar densii numele de Romaioi.

Acum grecii voru se infintieze scoli superioare in Constantinopol. Astfelu patriarhulu de aci puindu-se in capulu unei societăti de patrioti greci vrea se infintieze o universitate grecésca cu mai multe facultăti pre cum de teologia, filosofia, medicina si altele. Unu archiereu grecu a fost trimisu in Romani'a ca se adune bani cu acestu scopu. Santulu Sinodu a datu voia acestui archiereu grecu, ca se adune bani dela generosii Romani, ca se infintieze o facultate de teologia la Constantinopol: Ciudata împrejurare!

Romanii nu au nici facultate de teologia la cele două universități din Iasi si Bucuresti si ei voru se contribuiesca pentru infintiarea unei facultăti de teologia la Constantinopol!

„Inv.“

\* **Escelenti'a Sa.** parintele Archiepiscopu si Metropolitu *Miron Romanu* a calatoritu la Vien'a alesu fiindu in deputatiunea esmisa de casa magnatiloru spre a felicitá pe Majestatile Loru pentru fidantiarea moscenitoriului de tronu Rudolfu cu principes'a Stefani'a.

\* **Din Diariulu „Luminatoriulu,”** care apare in Timisior'a am primitu septeman'a trecuta numarul primu. Astfelu ne aflamu in frumos'a positiune a salutá unu nou organu de publicitate in partile nostre. Acestu organu promite forte multu. I-dorimu vietia indelungata, si celu mai bunu succesu.

\* **Dl. primu-ministru Brateanu** a intreprinsu o calatoria la Berlinu. Scopulu acestei calatorii se interpreteza de diurnale in diferite moduri. Diurnalele oficiose dicu, că Dl. Brateanu a mersu la Berlinu, că se complaneze unele neintielegeri escate in cestiunea rescumperarii căiloru ferate romane, ér altele dicu că ar fi de a se incheia aliantia intre Romani'a cu Austro-Ungari'a si Germani'a. Combinatiunea din urma o desminte inse „Pressa” din Bucuresci. Dlu Brateanu s'a opritu in calatori'a sa si la Vien'a, unde a fost forte bine primitu. Br. Haymerle, ministrulu de externe alu Austro-Ungariei a conferitu cu Dsa in modulu celu mai simpaticu, aretandu-i multa bunavointia.

\* **Diet'a Ungariei** desbate asupra bugetului ministeriului de interne. Marti'a trecuta s'a pusu in discussiune proiectulu de lege substernutu de guvernul pentru prelungirea provisorului in camitatulu Severinului, care s'a si primitu.

\* **Chirotonire.** Dilele din urma s'a chirotonitu intru preotu teologulu absolutu *Ioanu Balt'a* pentru parochi'a vacanta din comun'a Beregsen protopresviteratulu Timisiorii.

\* **Camer'a Romaniei** a votatu in siedinti'a din 1/13 Martie proiectulu de lege pentru infintiarea unei banci de compta si circulatiune sub numirea de „banca nationala a Romaniei.” Capitalulu bancei va

fi de 30 de milioane de franci, din care cu 10 milioane va concurge statulu, ér 20 de milioane se voru depune de particulari prin subscriptiuni publice. Durat'a bancei va fi de 20 de ani cu incepere din 1880. Banc'a va face serviciulu de cassiera a statului, si posedé privilegiulu a emite bilete de banca, are inse indatorirea că in terminu de patru ani se retraga din circulatiune biletele ipotecarie. Banc'a va institui inca acum la începutu sucursale in Iasi, Galati Brail'a si Craiova.

† **Necrologu.** Luni'a trecuta si-a datu sufletulu in manile Creatoriului tenerulu *Nicolae Russu*, oficiantu la cartea funduara. Remasitiile pamentesci ale reposatului s'au depusu Marti la 4 ore spre odichna eterna in cimiteriulu orasiului. Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecuvantata!

\* **Lumin'a electrica si vegetatiunea.** Standard scrie: Descoperirea drului Siemens in privint'a infuintiei luminei electrice asupra vegetatiunei se tiene fara indoiela de lucrurile admirabile ale unei generatiuni facatore de minuni. Dr. Siemens desi nu se esprima asupra rezultatelor finale ce aru poté ave cercetarile lui, experimentele ce le-a facutu inaintea auditorului seu la meetingulu societăti *Royal* facu ca se nu incapa nici o indoiela despre adeverulu conclusiunilor lui. In timpul conferintiei Dr. Siemens espuse unu ghiveciu cu flori imbobocite luminei electrice; dupa unu intervalu de 40 minute ele inflorisera de totu. Se nasce inse intrebarea că ore florile desvoltate in modulu acest'a au aceeași durabilitate că cele ce se desvolta pe cale naturala?

Dr. Siemens a facutu incercari cu sementie de plante ce cresc uite precum: fasole, castraveti, pepeni etc. Elu a impartitu ghiveciurile in patru grupe: o grupa espusa intunericului completu, alt'a luminei dilei, alt'a luminei electrice si a patr'a atât luminei electrice, cât si luminei dilei. Lumin'a electrica se intrebuintia pe di numai 6 ore, dela 5 pana la 11; cealalta parte a noptii remanea in intunerecu. Resultatulu mijlociu a fost că plantele tienute la intunerecu se uscara, cele espuse luminei dilei si electrice crescura, ér cele espuse acum luminei dilei acum luminei electrice se desvoltau mai bine de cât tote. Nu trebuie se acceptamu inse, continua Standard, că districte intregi se fia luminate in dile intunecose, prin lumina electrica; cu tote acestea se intempla uneori că câteva dile cu sóre forméza o diferentia insemnata pentru productele diferiteloru sementie si redacini, si noi, celu puciu in anumite conditiuni, avem unu substitutu pentru sóre.

„Timp.“

\* **Despre principele Gorciacof** cancelariulu Russiei, scriu foile, că voiesce se-si dea dimissiunea.

\* **Mijlocu de a ave totdeuna bani in punga, si de a capeta neaternarea prin probitate, munca si economia.** — In aceste timpuri, in cari toti in genere se plangu că banulu e rar, voiu aduce unu adeveratu serviciu aretandu persóneloru stremtorate mijloculu de a poté se-si rotunjésc punga-le. Le voiu arata adeveratulu secretu de a castigá bani, metod'a negresita de a-si umplé pungile cele góle, si chipulu de a le pastra totdeuna pline. Doue simple regule, bine pazite, voru atinge scopulu. Eta cea d'antau: „*Probitatea si munc'a se-ti fia tovarasii nedespartiti.*” Si a dou'a: „*Cheltuesce pe fia care di cincii bani mai pucinu din castigulu adeveratu.*” — In acestu chipu punga ta cea lesinata va incepe in curundu a se umflá, si nu va mai ave nici odata prilegiu sè-se

planga că pantecele seu e golu; nu vei mai fi maltratată de creditori, strimtoratu de miseria, rosu de fôme, inghetiatu de golaciune. Ceriulu va straluci pentru tine de o lucire mai viua, și plăcerea va face se-ti bata inim'a. Grabesce-te dar a îmbracisîa aceste regule și a fi fericitu. Alunga departe de tine suflarea cea inghetiată a necazului și traesce neatîrnatu. Atunci vei fi unu omu și nu-ti vei ascunde chipulu la apropiarea bogatului; nu vei încercă de locu neplacerea de a te simți micu, candu favoritiu norocului voru merge la drépt'a ta, căci independintia cu putienu séu multu, e o sôrta fericită, și te pune în nivelu cu cei mai mandrii dintre aceia, pe cari i-decoréza ordinile și panglicile. „Aleg.“ *Franklin.*

\* **Doi Robinsoni.** Din Bud'a au plecatu dilele trecute doi prunci în etate de 14 ani că se mérga în Nubi'a, și acolo se traiésca, precum au cetitu, că a traitu odinióra Robinson. Ei s'au provedintu cu puscii, cu o secure și cuie, și o au luatu la drumu. Au mersu pana în Schemnitz, dar aici li se urî de drumu, și li se finira si paralele și astfelu se întórsera érași acasa.

\* **Unu incidentu comicu.** Delegatiu orasiului Erbfeld discutau cu multu focu întrebarea, dacă trebue sê-se dea și anulu acest'a unu premiu de 100 mărci societății „Fauna,” cu ocasiunea espositiunei de paseri (gaini, etc.) Unu membru, combatendu acestu premiu, dice, că se creaza unu precedentu, dupa care voru veni și alte societăți se céra subventiuni, d. e. societatea de cantari. Unu parinte alu orasiului resolta contravers'a prin urmatórele cuvinte clasice: „Nu confundati lucrurile! Ori-cine póte cantá, dar numai gainile ouá!” Dupa risete homerice, urmă acordarea premiului. „Timp.“

\* **Unu Zulu asupra mortii printului Napoleonu.** Unu diaru anglesu publica marturisirea unui Zulu, cu numele Umnucva asupra mortii lui Napoleonu IV. Acésta marturisire a fost adeverita oficialu prin generalulu Clifford. „Plecaseramu la re-cunóscere — dise Zululu — și siedeamu pe unu micu délu, cand veduramu catra séra apropiandu-se calareti albi. Aprópe de loculu unde l'amu ucisu, erá riulu „Tioiosu“ și mai multe gropi. Noi ne apropiaramu de ei pe nevedite vre-o 40—50 insi. Cand eramu aprópe de ei, dederamu focu tocmai, candu voiau sê-se suie pe cai, inise n'amu nimeritu pe nimenea. Patru calareti albi incalecara și o luara la fuga, ceilalti trei inise și unulu cu uniforma nu se suira inca. Printiulu voiá tocmai a se suí, dar calulu spariatu de puscaturile nóstre lu-tranti jos și fugi cu pusc'a lui. Printiulu dupa ce a cadintu la pamentu a scosu revolverulu și a trasu cu elu dóue focuri, dar n'a nimeritu. Xabunza, unulu din ai nostri, rapedi unu assagai (lance) asupra lui și-i strapunse peptulu; dupa aceea veni Gvaducana și lu-strapunse, și fiulu lui Magauza și altii. Printiulu nu facú nici cea mai mica încercare de a fugi. Uciseramu apoi și pe ceilalti trei cu Assagaiete, apoi eu am luatu sabi'a printiului, pe care ómenii nostri, cari jafuira cada-vrulu o lasase pe pamentu, — Sabi'a în urm'a întrevinirei episcopului Colenso li s'au redatu Anglesiloru.

\* **Duele.** În diu'a de 8 Martie au duelatu în Budapest'a doi juristi. Motivulu duelului a fost controvers'a ce se nascú între ei pentru o dama: unulu adeca sustienea, că respectivei dame i-sta mai bine îmbracata în toaleta rosa, în timpu ce celalaltu sustienea, că i-sta mai bine în toaleta venata. Resultatulu duelului a fost, că unulu din ei fú greu ranitu în man'a drépta. În Kecskemét a duelatu profesorulu

dela academi'a de drepturi Beliczay cu unu avocatulu. Motivulu acestui duelu a fost critic'a, ce o facú celu dantain în fôia de acolo unui actoru.

\* **Atentate vechi ca receta contra Nihilistiloru.** — Dacă lumea în Petersburg iubesco și conserva modelele cele vechi, istorice, apoi de siguru că esemplulu imperatului Paul merita de a fi imitatulu în timpulu de facia. Paulu stiá se resbune majestatea ultragiata, într'unu altu modu, de cum se face astadi de catra puternicii de la Newa. Cum pedepsiá acestu imperatu atentatele contra persónei sale, ne arata urmatórele casuri: Odata imperatulu adormise dupa mésa în fotoliulu seu. Erá o di calda de véra si ferestrele parterului steteau deschise. În camer'a de alaturi siedeau cateva domnióre de curte sioptindu între densele. Unu oficeru din garda, june și indraznetiu, în mare favóre la dame, în trecere aruncá privirea prin fereastră și voi se încépa taifasulu. Înse damele i-facura semnu, aratandu-i că imperatulu dorme alaturi. „Nu me tradati; am se facu o posna.“ Apoi, uitandu-se imprejuru, și neobservandu nimicu suspectu, se furisá spre ferestrá deschisa a odáii laterale si, cu o vóce de stentoru, dete unu strigatu lungu cum facu sentinelele: „Slusai!“ Indata fugi prin tufe și disparú. Imperatulu tresárindu din somnu, se infuriá grozavu și întrebá cine a fostu nerusinatulu. Damele nu se facura tradatóre ci respunsera, că nu sciu nimicu. Imperatulu trimise dupa comandantu și ordoná se-i aduca pe culpabilu în timpu de o óra. Comandantulu, cu fric'a în sinu, întrebá pre tóta lumea, tóte cararele, dar nu putú aflá nimicu. Cu ordinele precise ale Tiarului Paul nu erá de glumitu, de aceea comandantulu trimise dupa unu soldatu tineru și i-dise: „Ti-dau dóue sute ruble, dacă marturisesci, că tu ai fostu celu cu pricina; Tiarulu ti-va dictá póte o pedépsa, dar ce-ti pasa!“ Soldatulu primu propunerea cu curaju, precum și dóue sute ruble și tocmai într'o óra dupa ordinulu primitu, comandantulu se presentá cu soldatulu înainte Tiarului. Acest'a uitase tóta istori'a și man'i-a i-trecuse. Privindu pe soldatu elu dise: „Are o vóce minunata baiatulu! Dati-i trei sute de ruble!“

Acésta procedura penala a castigatu de siguru, pentru Tiaru mai multe simpatii, decât ar fi facut' o stare de asediu mare și mica împreuna!

Alu doilea esemplu:

Odata imperatulu Paul se necajise la o revista pe unu oficeru, care i-s'a parutu că nu scie se calarésca. „Sê se duca la mosiele sale de aici!“ strigá imperatulu, adresandu-se catra generalu. „Scusati, Majestate,“ respunse generalulu, „este unu baiatu seracu și n'are mosii!“ „Atunci dati-i vr'un'a!“ ordoná imperatulu plecandu în galopu. — Acestu respunsu a fostu atât imperatescu cât și originalu și eu suntu convinsu, că acestu modu de a pedepsi ar avé efectulu celu mai salutariu, dacă s'ar aplicá la crimele nihilistiloru. Dacă asiú fi dictatoru, asiú dá ordinu că toti nihilistii sê se care la mosiile loru, ér acelor'a, cari n'ar avea, le-asiú dá. Nu credu se fia vr'o receta mai nimerita pentru combaterea nihilismului. — Nihilistii sê se care la mosiile loru. Sê întielege, că nu trebue se fia numai mosii séu bunuri materiale, ci și cele intelectuale. Póte n'au? atunci datile aceste bunuri!

„Timp.“

\* **Starea în Russi'a.** Ca proba, că propagand'a nihilista s'a întinsu și în provinciile cele mai departate, póte servi urmatórea descriere ce face corespondentulu unui'a din cele mai importante diare

straine, trimisa din Varsiovia. In noptea de 10 spre 11 ale curente, caraula satului Rynki (districtulu Covno) observă lumina într'unu siopronu, care de curand fusese inchiriatu de unu barbatu si o femeia necunosuti. Caraula se apropie de siopronu, cerendu ca se i-se deschida; dar elu nu primi nici unu răspunsu si indata stinse lumina. Caraula se duce se chleme pe mai multi vecini in ajutoriu. Reintorcandu-se la siopronu, lu-gasesee incuiatu. Se sparge indata usi'a, inse nu se afla nici unu omu intr'ensulu. Raportandu acestu casu misteriosu lui Volosinoi Golova, (Primarulu) acest'a banu vre-o conspiratie, si vesti a dou'a di pe pristavulu (colonelulu politiei) de la Ianovo, care a si venitu indata la faci'a locului, insotitu de 10 soldati. Ducandu-se cu totii spre acelu siopronu, l'au gasitu éراسi incuiatu. Soldatii si tieranii inconjurara siopronulu, pe cand colonelulu intră in casuti'a ce se afla in curte si pe care o gasi deschisa si desierta. Elu se întorce la siopronu, si ordonă d'a lu-deschide cu forti'a. In acelu momentu esi din launtru o descarcatura de pusea, si indata soldatii se arunca in interiorulu lui cu baionet'a. Indata aparura mai multi ómeni pe acoperisiu incepandu a trage la focuri asupra soldatiloru, tieraniloru si asupra colonelului. — Soldatii raspunsera la aceste focuri, fara a poté nimeri pe cineva pe cand unulu dintre tieranii de jos caduse deja mortu. Unulu din soldati se urca atunci pe acoperisiu, punendu mana pe capulu aceloru necunosuti, si incependu intre densii o lupta crancena. Acelu necunoscutu soote unu pumnalu si strapunge bratiulu soldatului; acest'a inse curagiosu nu-lu slabesce, si amendoi cadu jos de pe acoperisiu. Asupra necunoscutului s'a gasitu unu revolveru si unu pumnalu, precuma si 40,000 ruble in hartia. Prindenduse si ceilalti patru, fara toti legati si trimisi la Vilcomir. Er in siopronu s'au gasitu siese ladi cu dinamita. Mergendu pe drumu spre Vilcomiru, intr'o padure li esira inainte douedibei de ómeni necunosuti, cari desarmara escort'a, luanda-i cele 40,000 ruble ce erau inaintate ca corpu altu delictului si liberandu pe cei arestati. „Resb.“

\* Cine-i pacalitu? O femeia avea unu barbatu betivu. Acest'a o neliniscea forte multu. De aceea in tota diu'a si-areta facia de barbatu nemaltiemirea si-lu indemnă se se lasa de beutura. Prin aceste admonitiuni i-succese in fine a esoperá dela barbatulu óa se-i promita cá nu va mai bea nici odata pe banii sei, si cá nu va mai intrá in birtu, decât numai; cand altu cineva i-va plati beutura. Dar ce se vedi! elu se invoi cu unu vecinu altu seu, cá se-si plateasca de aci incolo unulu altui'a, si astfeliu amendoi se desfatéza in tota ser'a intoemai cá si mai nainte.

## Concursu.

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu vacantu din coman'a Rusova-noua protopresbiteratulu Bisericii-albe se escrie concursu cu terminu de alegere pe 30. Martie. st. v. Emolominte suntu:

1. In bani gata, intielegendu-se clis'a, sarea si luminele prelinimate tote in . . . . . 110 fl. v. a.
2. pentru conferintia . . . . . 10 fl. v. a.
3. in natura 24 metere grâu si 36 metere cucuru.

4. lemne 5 orgi din care are a se incaldi si seol'a.

5. 2 jugere de pamentu aretoriu (bunu).

6. O gradina de 600 □.°

7. Cuartiru liberu si gradina de legume.

Doritorii de a ocupa acestu postu, suntu poffiti recursele loru instraite conformu stat. org. si adresate comit. par. a le subscrerne la subscrisulu in Janu si pana la terminulu amintitu au se se prezenteze in vre-o Dumineca séu serbatóre in biserica pentru de a dovedi cam sciu cantá. —

Rusov'a noua in 24. fauru 1880.

### Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Popovicu** m. p. protopopu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu clas'a I langa veteranulu parochu Dionisiu Popescu din *Jabaru*, prin acésta se escrie concursu, cu terminu de alegere pe dia'a de **23 Martiu a. c.** stil. vechiu.

*Emolamintele* suntu: a) 10 jugere de pamentu aretoriu; b) a trei'a parte din platiulu intra si estravitanu parochialu; c) a trei'a parte din birulu parochialu dela 200. nre de case, á un'a mesura de cucuru in bómbe; d) totu 1/3 din venitele stolari indatinate.

Recursele ajustate conformu prescrieloru Statutulu organicu, si adresate comitetulu parochialu se se tramita parintelui protopopu tractualu Georgiu Cratiurescu in Belincz. p. u. Kiszetó.

Recurrentii dupa prealabil'a incunosciintiare a protopopulu se potu presentá in vr'o Dumineca la biserica din locu, spre a-si areta desteritate in tipicu, cantari séu cuventari bisericesci.

Labaru, 17 fauru 1880.

### Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. Cratiurescu** protop. tractualu.

## Publicare de licitatiune minuenda.

Comun'a bisericesca *Criscioru* in protopresbiteratulu Beiusiului, voiesce a si-pingá — zugraví — biserica, respective iconostasulu; dreptu ce comitetulu parochialu a decisu pentru predarea acestei lucrari a se tiené licitatiune minuenda in faci'a loculu in Duminec'a Floriloru, adeca in *13/25 Apriliu an. curinte la 2 ore d. m.*

Inaltimea iconostastulu e de 5 metri si 1 dc. — ér latimea de 7 metri si 2 dc.

Pretulu esclamarei e statoritu lá 600 fl. v. a. Intreprindietorii suntu poffiti a se presentá in faci'a loculu la terminulu defiptu provediuti cu vadiu de 10%. —

De altmintrelea conditiunile mai in detaiu se potu vedé si pana la terminu la presiedintele comitetulu par. in Criscioru.

Beiusiu in 23. Februaru (6 Martiu) 1880.

pentru comitetulu parochialu  
**Vasilu Papp**  
protopopu tractualu.